

בחזון יחזקאל (כלאים פ"ה הי"ג) תירץ דדם שבין השינים כיון שלא פירש בחוץ, הוא סוג אחר של דם, ומעולם לא נאסר, ואין ההיתר משום שהוא בסתר.

★ ★

נחלקו הפוסקים (יו"ד סי' ס"ו ס"י בדרכי תשובה ס"ק ס"ח) בדם המטפטף באצבע אם מותר למוצצו ולבלעו, דלהטעם של רש"י דבין השינים מותר, כיון דאינו גלוי, אם כן בדם המטפטף מן האצבע אסור, שהרי האצבע אבר שבגלוי הוא.

אבל לטעם התוס' בכתובות שבין השינים שרי כיון שהוא ניכר של אדם, אם כן גם בדם המטפטף מן האצבע שרי גם כן למצוץ ולבלוע, וע"ש שמביא דעת האחרונים שיש שאוסרין ויש מתירין.

★ ★

בגמ': כי קאמר רב אסור דלית ביה קשקשים וכו'.

כתב חכ"א בקובץ קול התורה (קובץ נ"ז ע' כ'): בהגהות הגרע"א (יו"ד סי' ס"ט) דן אי מהני שיביא קשקשים מדג אחר להתיר ע"ש.

ומסברא נראה מאוד דלא מהני ואף אי נימא כמו שהביא שם מרמ"א, דמשמע דסגי להניח הקשקשים אצל הדם ואין צריך לערבן, מ"מ בכדי לסלק המראית העין בעי שיניח הקשקשים מאותו הדג, דצריך לגלות היתרו ע"י התירו האמיתי, דכמו דלא מהני שיכתוב בסמוך לדם דזה דם דגים, דצריך לגלות זאת מתוך הדג עצמו דהיינו הקשקשים, ה"נ בעי שיהיו מאותו הדג ולא ממקום אחר.

★ ★

ובמה שכתב דאם בשלו דהוי רק מדרבנן אף בבהמה ליכא משום מראית העין, וכמו דבבשר עוף ליכא משום מראית העין דבשר בחלב.

לכאוי יש מקום לחלק, דבבשר בחלב דעוף הגדר דאסרו באיסור מסוים של בב"ח דרבנן, וע"ז אמרי' דכיון דהוי רק מדרבנן ליכא משום מראית העין, אולם בדם מבושל, יתכן הגדר דקבעו דהבישול אינו מגרע את דינו והוי כאינו מבושל, דהיינו דהוי בכלל הדם דאורייתא, ושוב גם זה איכלל באיסור מראית העין ודו"ק.

לראותו לא אסרו, וכגון "בין השיניים", א"כ כשהוי "על הככר" דבעלמא משכח"ל שיראוהו אוכלו, ע"כ דאף בזה אסור אף בח"ח, והבן בס"ד.

אכן יעוי' בערוך השולחן ביור"ד שם דעמד בזה, וז"ל, דם האדם אסור מדרבנן אם פירש, ומכין אותו מכת מרדות וכו', כ"ה לשון הרמב"ם שם. ומשמע דאיסור גמור הוא מדרבנן. אבל לשון הטוש"ע דהאיסור רק משום מראית העין ע"ש. ונפק"מ לדינא להפוסקים שפוסקים דלא כרב [תוס' בשבת (סה.)], ובע"ז (יב.) בשם ר"נ גאון, ובחולין (מא.), והרמב"ם ביו"ט (פ"ח) ע"ש, א"כ לטוש"ע יהיה מותר בצינעא, אך לרמב"ם שאסור "איסור גמור" גם בצינעא אסור, והכי קי"ל. ועוד, דרוב הפוסקים פסקו כרב "בכל מקום" וכו', עכ"ל יעו"ש.

והיינו דס"ל דדם "שעל גבי הככר" וכיו"ב דכ' בגמ' שאסור, היינו דוקא בפרהסיא, לפי"ד הטוש"ע. ורק לרמב"ם אסור תמיד. ודלא כש"כ לתלותו בפלוגתת הב"ש והמל"מ והפמ"ג.

אולם יל"ע מהו שכ' דלרמב"ם הוי איסור גמור ואסור בכל דוכתי אף בח"ח אף דלא כרב, הא משמע בגמ' דרבנן גזרו ע"ז רק משום מראית עין דדם בע"ח, וא"כ לולא דברי רב "דכל מקום וכו' אסרו אף בח"ח", ה"ז אסור רק בפרהסיא היכא דיכול להיות מראית עין ותו לא, וא"כ מהיכ"ת לערה"ש דאסור גם "בצינעא", ויל"ע. (נופת צופים).

★ ★

בגמ': דם שבין השינים מוצצו ובלעו.

בהפלאה כתובות (ס' ע"א) תירץ דבחדרי חדרים, שייך באופן שאדם אחר יהי' שם, משא"כ במצו בפיו, לא שייך שם כלל אדם אחר, ולכן לא גזרו. ועיין כעין זה בתוס' שבת ס"ב ע"א (ד"ה והתניא) והגרעק"א (או"ח סי' י' ס"ח במג"א) שדבר שאף שכשהולך בשוק הוא מוסתר, כגון מה שהוא בתוך כף ידו, או ציצית שלובש אותם תחת בגדיו, אין בהם משום "כל מה שאסרו חכמים משום מראית העין, אפילו בחדרי חדרים אסור".